TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Tháo gỡ vướng mắc các dự án đất đai và triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia

19:33 10/01/2026

Văn phòng Chính phủ ban hành Thông báo số 18/TB-VPCP ngày 9/1/2026 kết luận của Thủ tướng Chính phủ tại Hội nghị quán triệt, triển khai thực hiện các Nghị quyết của Quốc hội về tháo gỡ khó khăn, vướng mắc đối với các dự án, đất đai trong kết luận thanh tra, kiểm tra, bản án và Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo bền vững và phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.

Tháo gỡ vướng mắc các dự án đất đai và triển khai Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo bền vững và phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.

Nhiều vướng mắc đã được xử lý

Tại Thông báo trên, Thủ tướng Chính phủ khẳng định: Việc quán triệt 2 Nghị quyết (Nghị quyết số 170/2024/QH15 ngày 30 tháng 11 năm 2024 của Quốc hội về cơ chế, chính sách đặc thù để tháo gỡ khó khăn, vướng mắc đối với các dự án, đất đai trong kết luận thanh tra, kiểm tra, bản án tại Thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Đà Nẵng và tỉnh Khánh Hòa và Nghị quyết số 257/2025/QH15 ngày 11 tháng 12 năm 2025 của Quốc hội phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo bền vững và phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số miền núi giai đoạn 2026-2035) có ý nghĩa rất quan trọng, đây là các Nghị quyết mang tính đột phá tại Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV vừa qua.

Nhiều vướng mắc đã được xử lý, dự án tiếp tục được triển khai đã mang lại kết quả thiết thực, giải phóng nguồn lực cho đất nước, doanh nghiệp và người dân, góp phần quan trọng thực hiện mục tiêu tăng trưởng kinh tế năm 2025 đạt trên 8% và hai con số những năm tiếp theo; đồng thời tạo không gian, dư địa cho sự phát triển, tránh thất thoát, lãng phí tài nguyên; bảo đảm tính kỷ luật, kỷ cương, nghiêm minh của pháp luật; tạo động lực cho người dân, doanh nghiệp và nhà đầu tư kích hoạt nguồn lực cho phát triển đất nước.

Tuy nhiên, trong thời gian qua, quá trình triển khai trên cả nước vẫn còn nhiều dự án bị đình trệ, vướng mắc chủ yếu về pháp lý, liên quan đến quản lý, sử dụng đất đai, quy hoạch, trong đó có nhiều dự án có dấu hiệu sai phạm, nguy cơ gây lãng phí do một số cơ chế chính sách chưa phù hợp thực tiễn, một số địa phương nôn nóng thúc đẩy tăng trưởng và các doanh nghiệp còn thiếu kinh nghiệm, nguồn lực triển khai dự án. Việc triển khai 3 Chương trình mục tiêu quốc gia giai đoạn vừa qua gặp một số tồn tại, hạn chế như: Các Chương trình còn chồng chéo, trùng lặp về nội dung, đối tượng, nguồn lực còn phân tán; một số chỉ tiêu chưa hoàn thành mục tiêu Chính phủ giao, kết quả giải ngân chậm, hệ thống cơ chế, chính sách, hướng dẫn còn phức tạp, chậm được ban hành.

Để tiếp tục khắc phục những tồn tại trên, Thủ tướng Chính phủ đã đưa ra các quan điểm và giao nhiệm vụ cho các bộ, ngành, địa phương tiếp tục triển khai thực hiện 2 Nghị quyết trên.

Ảnh minh họa

Tháo gỡ vướng mắc đối với các dự án đất đai trong kết luận thanh tra, kiểm tra

Cụ thể, về việc tháo gỡ vướng mắc đối với các dự án đất đai trong kết luận thanh tra, kiểm tra: Nghị quyết số 170/2024/QH15 ngày 30 tháng 11 năm 2024 của Quốc hội có nhiều chính sách đặc thù, mang tính đột phá, sau thời gian triển khai thực hiện Kết luận số 77-KL/TW ngày 02 tháng 5 năm 2024 của Bộ Chính trị và Nghị quyết số 170/2024/QH15 chúng ta đã đạt được một số kết quả tích cực. Đây là công cụ quan trọng, hiệu quả, góp phần khơi thông nguồn lực đất đai cho phát triển kinh tế - xã hội. Trên cơ sở xử lý dứt điểm các sai phạm theo kết luận thanh tra, kiểm tra, bản án, nhiều vướng mắc đã được xử lý, dự án

tiếp tục được triển khai mang lại kết quả, giải phóng nguồn lực cho cả nhà nước, doanh nghiệp và người dân.

Đến nay có 5.203 dự án đã được tháo gỡ và đã có định hướng giải pháp tháo gỡ, trong đó 3.289 dự án đất đai với tổng mức đầu tư khoảng 1,67 triệu tỷ đồng, khoảng hơn 70 nghìn ha đất đã được tháo gỡ khó khăn vướng mắc, tiếp tục triển khai hoàn thành, sớm đưa vào khai thác. Các địa phương đã tiếp tục rà soát, cập nhật trên Hệ thống cơ sở dữ liệu của Ban Chỉ đạo về giải quyết các vấn đề khó khăn vướng mắc các dự án tồn đọng theo Quyết định số 751/QĐ-TTg ngày 11 tháng 4 năm 2025 (Ban chỉ đạo 751) ghi nhận 2.991 dự án có khó khăn, vướng mắc tồn đọng, kéo dài cần tháo gỡ với quy mô diện tích đất khoảng hơn 153 nghìn ha với tổng mức đầu tư là 2,46 triệu tỷ đồng.

Các bộ, ngành không trực tiếp phê duyệt, chủ trì thực hiện dự án cụ thể mà cần đẩy mạnh phân cấp cho địa phương

Quan điểm chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ là việc tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc cho các dự án là vấn đề khó, phức tạp, nhạy cảm; không cầu toàn, không nóng vội nhưng không bỏ lỡ cơ hội. Các bộ, cơ quan, địa phương phải phát huy tinh thần dám nghĩ, dám làm để giải quyết dứt điểm các công việc phát sinh. Đây là nhiệm vụ phải làm thường xuyên, liên tục, tổng thể trên tất cả các lĩnh vực, kịp thời đề xuất bổ sung các cơ chế, chính sách trong quá trình thực hiện để khơi thông, giải phóng nguồn lực đang tồn đọng, giải quyết bức xúc của người dân và doanh nghiệp.

Phải xử lý dứt điểm vướng mắc của các dự án thuộc thẩm quyền giải quyết của mình; không né tránh, không đùn đẩy trách nhiệm. Người đứng đầu các bộ, ngành địa phương phải chịu trách nhiệm trước Chính phủ về vấn đề này. Trên cơ sở báo cáo của Bộ Tài chính về tình hình, kết quả triển khai tháo gỡ khó khăn, vướng mắc các dự án tồn đọng, kéo dài (theo Đề án 751), các bộ, ngành, địa phương chủ động, phối hợp chặt chẽ với Bộ Tài chính, Ban Chỉ đạo 751 để thực hiện hiệu quả nhiệm vụ quan trọng và cấp bách này.

Đối với những dự án cần thanh tra, kiểm tra, kiểm toán thì khẩn trương tiếp tục làm, không né tránh, tập trung đề xuất giải pháp tháo gỡ, giải phóng nguồn lực, khắc phục khó khăn, vướng mắc và hậu quả để sớm đưa dự án vào khai thác, tránh để lãng phí, thất thoát.

Tinh thần làm việc phải có quyết tâm cao, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt, làm việc nào ra việc đó; phân công 6 rõ: Rõ người, rõ việc, rõ thời gian, rõ trách nhiệm, rõ thẩm quyền, rõ sản phẩm và thường xuyên giám sát, kiểm tra, siết chặt kỷ luật, kỷ cương. Các bộ, ngành không trực tiếp phê duyệt, chủ trì thực

hiện các dự án, các dự án cụ thể cần đẩy mạnh phân cấp cho địa phương theo tinh thần địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm.

Khẩn trương đề xuất phương hướng, giải pháp tháo gỡ nhóm các vấn đề khó khăn, vướng mắc chưa có quy định của pháp luật

Để góp phần quan trọng thực hiện mục tiêu tăng trưởng kinh tế trong những năm tiếp theo, tạo không gian, dư địa cho sự phát triển, tránh thất thoát, lãng phí tài nguyên đất đai và củng cố niềm tin cho doanh nghiệp và nhà đầu tư, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu Bộ Tài chính chủ trì phối hợp với Thanh tra Chính phủ, Bộ Nông nghiệp và Môi trường và các bộ, cơ quan, địa phương khẩn trương tổng hợp, trình Chính phủ ban hành danh mục các dự án, đất đai đáp ứng đủ điều kiện áp dụng cơ chế, chính sách tại Nghị quyết số 170/2024/QH15 theo đúng nhiệm vụ được Quốc hội giao tại mục 14, Nghị quyết số 265/2025/QH15 ngày 11 tháng 12 năm 2025 để các địa phương có cơ sở triển khai ngay trong tháng 01 năm 2026; trình Chính phủ ban hành Nghị quyết về cơ chế tháo gỡ khó khăn, vướng mắc các dự án BT chuyển tiếp trong tháng 01 năm 2026; rà soát, tổng hợp báo cáo Thủ tướng Chính phủ thông báo danh mục các dự án khó khăn, vướng mắc thuộc thẩm quyền xử lý của các bộ, cơ quan trung ương và địa phương được tổng hợp trên Hệ thống 751 để các bộ, cơ quan, địa phương chủ động xử lý theo thẩm quyền; tổng hợp báo cáo Thủ tướng Chính phủ kết quả xử lý các dự án khó khăn, vướng mắc thuộc thẩm quyền xử lý của các bộ, cơ quan, địa phương; đảm bảo mở Hệ thống 751 để các bộ, cơ cơ quan, địa phương tiếp tục cập nhật danh mục, thông tin các dự án theo phân loại trên Hệ thống 751 và hướng dẫn của Bộ Tài chính.

Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Bộ Tài chính, Bộ Xây dựng và cơ quan liên quan hướng dẫn các địa phương triển khai thực hiện các quy định của Nghị quyết số 170/2024/QH15 ngày 30 tháng 11 năm 2024, Nghị định số 76/2025/NĐ-CP ngày 01 tháng 4 năm 2025 theo chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền được giao trong tháng 01 năm 2026; trong quá trình triển khai thực hiện nếu có nội dung phát sinh vướng mắc kịp thời báo cáo cấp có thẩm quyền để xem xét.

Các bộ, cơ quan, địa phương khẩn trương đề xuất phương hướng, giải pháp tháo gỡ nhóm các vấn đề khó khăn, vướng mắc chưa có quy định của pháp luật, báo cáo rõ về thẩm quyền xử lý, trên cơ sở đó khẩn trương báo cáo các cấp có thẩm quyền cho chủ trương, cơ chế tháo gỡ.

Các bộ, cơ quan, địa phương phối hợp chặt chẽ với Bộ Tài chính để thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ quan trọng, cấp bách trên, rà soát danh mục các dự án, đất đai đề nghị cho phép áp dụng cơ chế, chính sách được Quốc hội quyết nghị tại mục 14, Nghị quyết số 265/2025/QH15 đảm bảo bám sát nguyên tắc tại Nghị

quyết số 170/2024/QH15 của Quốc hội và Kết luận số 182-KL/TW của Bộ Chính trị và trên Hệ thống 751; chủ động tổ chức thực hiện tháo gỡ ngay cho các dự án thuộc thẩm quyền xử lý; báo cáo kịp thời các vấn đề vượt thẩm quyền; trong đó khuyến khích việc khắc phục hậu quả theo quy định của Đảng và Nhà nước; tiếp tục rà soát các dự án, cập nhật thông tin, dữ liệu lên Hệ thống 751 theo hướng dẫn của Bộ Tài chính; không được để sót, để lọt danh mục các dự án cần được tháo gỡ khó khăn, vướng mắc mà đến thời điểm ngày 31 tháng 12 năm 2025 chưa được xử lý và có giải pháp giải quyết, nhất là các dự án đã có kết luận thanh tra, kiểm tra, bản án, tình huống pháp lý tương tự.

Tập trung ưu tiên cho xã, thôn đặc biệt khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, biên giới, hải đảo

Về việc triển khai Nghị quyết số 257/2025/QH15 ngày 11 tháng 12 năm 2025 của Quốc hội phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo bền vững và phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số miền núi giai đoạn 2026-2035 (Chương trình), Thông báo nêu rõ việc triển khai các Chương trình mục tiêu quốc gia trong đoạn 2021-2025 cơ bản đã đạt và vượt mục tiêu với nhiều kết quả quan trọng như: (1) Chương trình xây dựng nông thôn mới có 4/7 chỉ tiêu vượt và 3/7 chỉ tiêu cơ bản hoàn thành; (2) Chương trình giảm nghèo bền vững có 4/5 chỉ tiêu đạt và vượt; (3) Chương trình phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi có 6/9 chỉ tiêu đạt và vượt. Diện mạo nông thôn từng bước thay đổi rõ rệt, Việt Nam trở thành hình mẫu thế giới về thực hiện các mục tiêu thiên niên kỷ, trong đó có giảm nghèo, phát triển nông thôn. Việc hợp nhất 03 Chương trình có ý nghĩa hết sức quan trọng, tập trung đầu tư cho vùng khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, nâng cao hiệu quả thực thi, nhanh chóng đưa các chính sách hỗ trợ đi vào cuộc sống, bảo đảm người dân được thụ hưởng kịp thời, thực chất.

Thủ tướng Chính phủ khẳng định: Nghị quyết số 257/2025/QH15 của Quốc hội là chủ trương lớn, có ý nghĩa quan trọng nhằm tiếp tục hoàn thiện thể chế, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, thúc đẩy phát triển bền vững nền nông nghiệp, đảm bảo an sinh và phát triển kinh tế - xã hội vùng nông thôn, miền núi, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Đây là một chủ trương đúng đắn, hợp lòng dân, được Nhân dân đồng thuận, tích cực hưởng ứng, tạo thành phong trào sâu rộng trong suốt thời gian qua. Trách nhiệm của chúng ta hiện nay là phải tiếp tục đổi mới tư duy, hành động quyết liệt, đồng bộ, hiệu quả hơn; khơi dậy và phát huy mạnh mẽ hơn nữa tinh thần đoàn kết, tự lực, tự cường, khát vọng vươn lên của mỗi địa phương, mỗi cộng đồng, từng người dân, nhằm xây dựng nông thôn ngày càng giàu đẹp, văn minh, thoát nghèo bền vững; mọi người dân đều được

thụ hưởng thành quả phát triển, không để ai bị bỏ lại phía sau.

Nghị quyết số 257/2025/QH15 đã quy định rõ phạm vi, đối tượng, thời gian thực hiện để tập trung ưu tiên cho xã, thôn đặc biệt khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng an toàn khu, vùng biên giới và hải đảo, phân cấp, phân quyền tối đa cho địa phương trên nguyên tắc "địa phương quyết - địa phương làm - địa phương chịu trách nhiệm". Trung ương quản lý, ban hành cơ chế, thiết kế công cụ kiểm tra, giám sát; Chính phủ giao tổng mức vốn, địa phương căn cứ điều kiện thực tế chủ động quyết định phương án phân bổ, lồng ghép nguồn lực để đạt mục tiêu chung được giao. Các cơ quan, chủ thể liên quan phải vào cuộc nghiêm túc, phát huy tính sáng tạo, chủ động, gương mẫu, quyết tâm cao nhất, nỗ lực lớn nhất, hành động quyết liệt, có trọng tâm, trọng điểm; tăng cường giám sát, kiểm tra và sơ kết, đánh giá theo quy định nhằm tháo gỡ ngay các vướng mắc.

Đẩy nhanh tiến độ giao dự toán, kế hoạch ngân sách Trung ương năm 2026 để thực hiện trong tháng 1 năm 2026

Để Nghị quyết sớm đi vào cuộc sống, Thủ tướng Chính phủ đề nghị Bộ Nông nghiệp và Môi trường phối hợp với Bộ Dân tộc và Tôn giáo và các cơ quan liên quan khẩn trương xây dựng Báo cáo nghiên cứu khả thi, ban hành Quyết định đầu tư Chương trình giai đoạn 2026-2030 trong tháng 1 năm 2026 trên cơ sở phân cấp, phân quyền tối đa cho các địa phương; trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, ban hành Quyết định quy định nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ vốn ngân sách trung ương và tỷ lệ vốn đối ứng của ngân sách địa phương thực hiện Chương trình giai đoạn 2026-2030 trong tháng 1 năm 2026, tập trung ưu tiên phân bổ ngân sách trung ương cho các xã, thôn đặc biệt khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, an toàn khu, biên giới và hải đảo nhằm tạo chuyển biến rõ nét trong phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo bền vững; xây dựng bộ tiêu chí đánh giá và phân hạng sản phẩm OCOP theo hướng kế thừa, phù hợp, đồng bộ và nâng cao chất lượng, đặc trưng, thương hiệu gắn với yêu cầu thị trường, thúc đẩy theo hướng xanh, bền vững.

Bộ Dân tộc và Tôn giáo chủ động phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Môi trường, các bộ, ngành liên quan hướng dẫn tổ chức thực hiện các nội dung liên quan đến vùng dân tộc thiểu số, miền núi. Trong đó, công bố danh sách thôn, xã vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi, thôn đặc biệt khó khăn và xã khu vực I, II, III vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi giai đoạn 2026-2030, thời hạn hoàn thành trong tháng 1 năm 2026.

Bộ Tài chính đẩy nhanh tiến độ giao dự toán, kế hoạch ngân sách trung ương năm 2026 để thực hiện trong tháng 1 năm 2026; xây dựng và ban hành sớm Thông tư quy định về quản lý sử dụng kinh phí thực hiện Chương trình, bảo đảm ưu tiên đầu tư cho khu vực khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.

Các bộ, cơ quan liên quan tập trung, khẩn trương ban hành các văn bản của các bộ, cơ quan hướng dẫn chi tiết, định mức, tiêu chuẩn kỹ thuật thực hiện các nội dung của Chương trình, Bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới giai đoạn 2026 - 2030 được giao chủ trì theo hướng tích hợp, tạo điều kiện thuận lợi cho các địa phương trong quá trình triển khai, bảo đảm minh bạch, khách quan dựa trên việc ứng dụng khoa học công nghệ, xây dựng cơ sở dữ liệu và hệ thống giám sát, đánh giá liên thông.

Tập trung xây dựng các mô hình bền vững, tăng trưởng xanh

Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố quan tâm, quyết liệt chỉ đạo thực hiện một số nội dung sau: Tuyên truyền, quán triệt nhận thức của cả hệ thống chính trị, người dân về chủ trương của Đảng, Nhà nước đối với Chương trình; tập trung xây dựng chương trình, kế hoạch thực hiện có trọng tâm, trọng điểm, phù hợp với điều kiện thực tiễn của từng vùng, từng địa phương; tránh dàn trải, hình thức, ưu tiên địa bàn khó khăn, vùng lõi nghèo, xã, thôn đặc biệt khó khăn; quyết liệt chỉ đạo, thực hiện Chương trình theo tinh thần "địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm", gắn với trách nhiệm người đầu.

Tập trung xây dựng các mô hình bền vững, tăng trưởng xanh và liên kết chuỗi giá trị; cụ thể hóa việc áp dụng các nội dung tiêu chí nông thôn mới phù hợp với điều kiện thực tế và nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương; thay đổi tư duy, nâng cao nhận thức, động viên, khích lệ để người nông dân tự tin thoát nghèo, thi đua làm giàu, sản xuất xanh, bền vững, chuyển đổi số; khẩn trương thúc đẩy triển khai và giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công năm 2025 đạt 100% trong năm 2026 để hoàn thành các mục tiêu, chỉ tiêu còn lại của 3 Chương trình giai đoạn 2021-2025.

Theo chinhphu.vn